

СТАЛІНСКОЙ ІМУЖЮД

Леңбны: Усва-Вомса ВКП(б) Рајком да Рајісполком

№ 58 (333) | Август 3-д лун 1938 во | Газет пето-тобысын 10 №

СССР-са ВЕРХОВНОЙ СОВЕТЛЫС МÖD ГЕГГИЯ ЧУКÖРТÖМ ЙЫЛЫС

СССР ВЕРХОВНОЙ СОВЕТСА ПРЕЗІДИУМЫ УМЛОН УКАЗ

СССР-са Конституција 46 статтакоd соотвествијеын Советской Социалістической Республикајас Союзса Верховиој Советлыс мöd сессија чукöртны 1938 вosa авгуst 10 луно.

СССР-са Верховиој Совет Презідіумса председатель—М. Калынин.

СССР-са Верховиој Совет Презідіумса секретар—А. Горкін.

Москва, Кремль.
1938 вosa јул 26 лу.

ВКП(б) ВЫЛ СОСТАВА Обкомлой организационной пленум

Јул 16 луно волі ВКП(б)
выл состава Обкомлой организационной пленум. Пленум обсудітіс организаціоній вопросас.

ВКП(б) Обкомса первою секретарён пленум ётсöглласдан боржис Иван дмітрович Р'язанов юртöс.

ВКП(б) Обкомса мöd секретарён пленум боржис Пітірім Іванович Размыслов юртöс.

ВКП(б) Обкомса којмод секретарён пленум боржис Гергей Іванович Торопов юртöс.

ВКП(б) Обком бўроса шленјасдан пленум боржис ташдом юртјасос:

1. І. д. Р'язановос,
2. П. І. Размысловос,
3. Г. І. Тороповос,
4. Г. В. Ветошкінос,
5. І. І. Оплеcнінос,
6. Ф. Г. Ковалевос,
7. І. Ф. Лапінос,
8. Је. Г. Рочевабос,

9. В. А. Прілуцкајаос.
ВКП(б) Обком бўроса шленјасдан пленум боржис:

1. Г. К. Костінос (ВЛКСМ обкомса секретар),
2. І. Т. Корзінінос (Комі АССР-са Госплан),
3. І. А. Федченкоос (Комі АССР-са прокурор)

ВКП(б) Обком пленум боржис обкомлой лоим бўро вылни Обкомса отдељасдан юралысјасдан вынсöдöма ташдом юртјасос:

1. Руководашшёй парторганјас отдељо юралысдан—Іе. Г. Рочевабос,

2. Візму омёс отдељо юралысдан—І. Ф. Лапінос,

3. Школајас да політпросвет учрежденіјејас отдељо юралысдан—В. В. Потанінос,

4. Печат отдељо юралысдан—А. А. Чеусоваабос.

Кітајын воєнної дејствіјејас

Централној Кітајын Јан-10-ыс унжык јапонской во-
цзы ю лунувыв берег поб-
лонса фронт вылни кіта-
ской воjsкајас Цзюцзанос

јапонской кононекајассан-да синёдсан чорыда бом-
бардирүтöм боржын енов-
тісны карсо да вешісны
обороналой выл лінія вы-
лоб. Кітајской воjsкајаслон-
јукбн көлчіс јапонецјас-
лой тыл да вогб нүодд
воєнної операціјајас јапо-
нецјаслы ыжыд урон вај-
мён. Јул 26 луно 2 сурс-

јапонской солдат чечісны
Цзюцзан асыв-лун вылоб.
Јапонецјас Хукоу дим со-
средоточітісны 30-ыс ун-
жык воєнної судно. Пајан-
ху тыса прітокод пыріс

(ТАСС)

Уборка—сезоннöй делö да сijö оз рађејт віччиgом. Idraliн аскадö—воїн, сормін idра-
лomyн — ворсси. Mi објазанöс воны і Mi
воам.

(І. СТАЛЫН).

Населеніјелы 1939 вога Ставсојузса перепіс јылыс

СССР-са Народнöй Коміссарјас Советлой шуём

ССР Союзса Народнöй Коміссарјаслон Совет шуб:

1. Нуоддны насленіјелы Ставсојузса перепіс 1939 вога јанвар 17 лун кежлö.

2. Перепіс нүоддны СССР-лои став терріторія пас-
талын ётк кадö, сыйн тајо терріторія вылни олыс
став јозёс кыні советской граjданаос, сірі і иностран-
ной подданнöйас ос шымыртöмён.

3. Установіты, мыј перепіс подлежіт олічнöй насленіје, временнö олысјас ос сүймён. Таыс кыні інструкцијаын індом прадо-
кодн гіжавсбы временнö отсутствујущшёйас.

Населеніје, коди перепіс нүоддан лун—1939 вога јанвар 17 лун кежлö находит-
чо ту вылни: ылдö ветлыс поездјасын, морской да
речной пароходјас вылни, вокзалјасын да станција-
сын перепісывајтчыс тор-
ја пор'адокбн.

4. Вынсöдны перепіснöй листлыс бланк да сijös заполняйтöм кула інструкција.

5. Установіты, мыј перепіс нүодчыс спеціалнö подготовітöм счотчікасдан карса поселеніјејасын 1939 вога јанвар 17 лунсан јанвар 23 лунд, сіктса места-
јасын 1939 вога јанвар 17 лунсан јанвар 26 лунд.

6. Счотчікас ужён вес-
кодлём могыс торёдны специалнö подготовітöм ін-
струмент - контролор-
јасос. На вылд возложитны счотчікли прікрепітöм участокса став помешеніјејас-
ти счотчікод ётлаын вет-
лодлём насленіјејас правілности проверітöм.

Гікта местајасын лыддом-
лыс правілности провері-
тöм могыс таыс кыні, кыс-
кыссоны сіктсөветса уполномоченийас. Лыддомлыс правілности проверітöм нүодчыс карса поселені-
јејасын 1939 вога јанвар 24 лунсан февраль 2 лунд да
сіктса местајасын 1939 вога јанвар 27 лунсан февраль 5 лунд.

7. Карјасын да рајонјасын перепіс котыртöм да нүод-
дом кула непосредственой руководство пуктыссо на-
родно-хозајственой уочтаса інспектор кыримпасјаса специалнöй удос-
товореніјејасон.

Перепіс кежлö лоsбодчом да сijös нүоддан кад кежлö інспекторлы отсөг выл-
торёдны перепіс кула спе-

циалнöй отсасысёс.
8. Народно-хозајственой уочтлон рајоннöй да город-
ской інспекторјас бердö котыртни перепіснöй йукöдјас (район вылд кујмсан вітö).

9. Счотчікаслыс, інструк-
тор-контролорјаслыс, пе-
репіснöй йукöдца юралыс-
јаслыс да налы отсасысјас-
лыс, народно-хозајственой
учотлон рајоннöй да город-
ской інспекторјаслы 'отса-
сисяс' кадрјас уком-
плектујтöм могыс предло-
житни сојузнöй да автоном-
ной республікајасса совна-
коміаслы, крајевой да об-
ластной ісполнитељной ко-
мітетјаслы, ётлаын народ-
но-хозајственой уочтлон управле-
ніяс представітöм серти.

Народно-хозајственой уочтлон городской да ра-
йоннöй інспекторјаслы отса-
сисяс да перепіснöй от-
делјасдан юралысјасос под-
бираjtöm да вынсöдöм за-
водітни авгуst 1-й лунсан
да помавны 1938 вога сен-
табр 15-д лун кежлö.

Установіты, мыј пере-
піснöй отделјасдан юралыс-
јаслы отсасысјас вынсöд-
сбы рајоннöй ісполнитељ-
ной комітетјасдан да город-
ской ссоветјасдан. Најб под-
бираjtöm да вынсöдöм за-
водітни авгуst 1-й лунсан
да помавны 1938 вога ок-
табр 1-д лун кежлö.

13. CCP Союз паста пе-
репіс нүодомыс кывкутöм
пуктыны СССР Госплан
бердын народно-хозајствен-
ной уочтлон Централнöй управле-
ніяс начальник выл-
ю, коди непосредственой
осуществлјајтö перепіснö
вескодлём.

Перепіс кежлö лоsбодчом,
сijös нүоддом да сijös ре-
зультатјасс разработаjtöм
могыс та бердö котыртни
1939 вогы насленіјелы
перепіс нүоддом кула Все-
сојузнöй бўро.

Сојузнöй да автономной
республікајас, крајевой да
областяс пределјасын пе-
репіс нүоддомыс кывкутöм
пуктыны народно-хозај-
ственой уочтлон респуб-
ліканской, крајевой да об-
ластной управле-
ніяс начальник выл-
ю. На бердö, а сір-жо і гырыс карјасын
перепіс кежлö лоsбодчом
да нүоддом могыс котырт-
ни насленіјелы перепіс
нүоддом кула бўро.

14. Установіты, мыј пе-
репісса работнікјас, кодјас
мыжаос перепіс нүоддом ку-

(Помис 2-од листбокын)

СССР-са Народнöј Комиссарјас Советлöн шудом (ПОМ)

за установитом пöрадокјас нарушатомыс, а сiз-жö пепрепис дырji торja јозлыс чукортом сведенїејас разглашатомыс, кыскыссоны судебнöј кывкутомö.

15. Гражданаbс, кодјас уклонаjтчоны сведенїејас седомыс лiбo нарощи се-тöны ىевернöј сведенїејас—кыскыны судебнöј кывкутомö.

ССР Союзса Народнöј Комиссарјас Собетса председатель—**В. Молотов.** ССР Союзса Народнöј Комиссарјас Собетын делёжасын управлaтys с—**И. Петрунчев.**

Москва, Кремль.
1938 вosa јул 26 лун.

Іспаніjаса фронтјас вылын

Асывывса фронт вылын республіканскöј војскалыс бльесташшöј успех. Фашистскöј газетјае пасjоны, мыj Ебро ју вужисны республіканецjasлон гырыс выијас. Мјатежникјаслыс да інтервентјаслыс пöрадоктöм пышjомс oправдајтын зiложмён газетјае ىеволюцион прizмајtöны, мыj „республіканскöј војскаjаслон насупленije встретiтis Ебро јu прилегајtöы рајонјасса насуленiјесан активиöј поддерка da отсöг“.

Республіканецjas успешноjа оборонаjtöны Віверса подступјас. Мјатежникјас да інтервентјаc атакуйтисны республіканецjasлыс позицијас, но ордны фронт вблі бесцелю. Тыш поле вылo протiвник колiс 100 вijомаöc da 2 танк. (TACC)

Італиянскöј фашистскöј печат вынужден признајты

ГЕРМАНСКОЙ АВІАЦІАЛОН ЧЕХОСЛОВАЦ-КОЈ ГРАНІЦАЈАС ВЫЛО МАССОВОЈА ЛЕБЗЫЛОМЈАС

Германіјасан быдлун нüодсалоны Чехословак-кöј граніца вылo массо-воя лебзыломјас. Војен-нöј da гражданскöј само-

лотјас быдса ескадріја-јасон мödödeöны граніца вылo, мукöddырjи вужав-лöны сiјös лiбo лебалоны сы пöлön. (TACC)

„ІЛJАЛУН“

Жул 20-öd лунö уна вे-рујтысјас спрavлаjтöны „Ілjalun“. Таjо луннаc наjö чечтуjтöны „пророк“ Ілja-öс, кыzi вiçmu овмöслыс „покровiтелöс“, а сек-жö наукаhн важон-нин докажи-тöма, мыj Ілja-пророк збы-lyssö ىекор ез вöвлы да ем сказочнöј личност. Ілja-нöм улын збыlyssö em гымлöн da землеjелöн палестиинскöј божество, ко-дöc почитаjtöмсö древнеj ѡевреjасон бостома местнöй „язычникjаслыс“—хана-нейjаслыс. Ёвреjас, таjо божество почитаjtöмсö бос-тöмöн, кутисы петкöдлы-ны сiјös асланыс главнöј јенлыj Лагвелыс „чудотво-рецöн“ da „пророк“. Ру-сын сказочнöј Ілja „пророк“ житc гымлöн, чардбölöн da землеjелöн местнöй славянскöј божествокöд—Перункöд da кутис лыд-дыны местнöй „святбöjn“—гымалысöн da вiçmu ов-

мöс „небеснöј покровите-љöн“. Веrујтысјас кутисы азьны Ілjaин, кыzi вож-жыксö Перуны, божество, кодi бытto ыстö засуха лiбo шер, то аскадö зерјас da ىانjаслыс урожајjas. Важ гожса празnик Перун наjö вежисны „Ілjalun“ вылö.

Веrујтысјас лыdöны сказочнöй Ілja-бс грознöй свя-тöйn da зев юна полöны сыыс. Сы вöсна i öni-на уна верујтысјас спрavлаjтöны „Ілjalun“, медым ес-кön Ілja, наказаније вылö, ез ысты гым-шер, ез сот чардбölöн сiktjасос. Таjо „лунсö“ наjö празнүтöны ужавтöмöн, вiçko гötgr крестиbн da с. в. Откymынjas таjо луннаc весiг служjтöны молебенjас „грознöй“ сказочнöй „пророклы“ da вöчавлöны вiçko гötgr крестиbн ходjас.

Ілja-пророк беrујtöm da „Ілjalun“ почитаjtöm зев

Зорöдасöмöв лунса норма тыртö 130-170 прöчент вылö

„Восковец“ (Воја сiкт-сöвет) колхозыг 56 арёса колхознöк Подоров Алексеj председатель—**В. Молотов.** ССР Союзса Народнöј Комиссарјас Собетын делёжасын управлaтys с—**И. Петрунчев.**

прöчент вылö. Ферт быdöн-кö кутам ужавны Подоров ѡорт моз турун пуктан ужын петкöдлö бур прiмерjас. Кöt сылы i 56 арёс-нин, но сiјб томjöзыг өз колтчи. Зорöдасöмöн сiјб лунса норма-сö тыртö содтöдöн—130-140 Улашов.

Іспанскöј Мароккоын волњенiјејас

Жул 25 лунö Аркауын da Бенiгорфын (Іспанскöј Марокко) кыптисы серјознöй волњенiјејас. Местнöй населеније отказывајtchö фашистскöј мјатежникјас војскаö пырöмыс. Аркауын состоitчic арабјасон властјаслы паныда демонстрација. Мјатежникјас властјасон вöлi арестујtöма 30 демон-

странтöс. З арестованнöй кöсiсны пышjыны, но сенiжö вöлi лыjлöма. Мукöд арестованнöйjасос ѡортöма турмаб.

Бенiгорфын сiç-жö состоitчисы мјатежникјас властјаслы паныда демонстрација. Арестујtöма 50 гöгöр мортöс. (TACC)

А. РАЗМЫСЛОВ ПАСКЫД ЖЕНЕЖЫС

Паскыд женежыс Собет му вестын Сещом жужыд da лöзалин сöз. Ставсö отчыдöн лолыштан ескöн.— Морöс ѡорышыд сöмын оз лез.

Сенi лебачјас—мјайан геројјас, Вогö лебöны пöткајас моз, Зумыд вынjöröн, вежöра—збоjöн, Кыз i мöдлаын ىекöни оз.

Лебzö кор самолот, синöd чашjö, Сарiç-саj мюö востö выл туj, Гашкö полусö, мöдлаö гашкö, Кöt med кытчö, пыр сiјö: бур туj.

Кöt med букшасö кымöрöн војвыv Oz веж туj вiçed görd самолот: Комсомолецлöн вескöдлö соjын Чорыд кiпод, моторыс оз чот.

Лебzы, лебачöj. Сынödса ژенöd. Паныд вöрöглы, көвмас-кö, мун. Сiç-жö рађетам ассыным женеж, Кыз mi рађетам ассыным мү.

вреднö ужалыс јозлы. Вредыс наjöн ставсис medvoz сыын, мыj наjö јогостöны ужалыс јозлыс вежöрjassö ѡелепöj верованиjесан да вiçmu овмöс сувтöдöны сверхjестественнöй вынjasыс завiситöмö. Кон-сурб попjас испольzutöны „Ілjalun“ вiçko гötgr крестihöj ходjасон торжественнöй молебенjас котыртöм выlö, мыjöн отвlekajтöны верујтыsјасос урожај idralan ужасыс, паскödöны быдсама контреволюционöй слухjас.

Сiç, Московской областса Верейской районы 1936 вosa гожöмын, јул тöллисса косжар лунjасö, церковнiкјас паскödlisны служjас, мыj „Ілjalunö“ гымаломсыс пузас јујасын вавыс да потлагас мусыс, мыjыс унаöн пöгiкитасны.

Та кынгi откymын верујтыsјас i öni ىан вундöм за-водитöны сöмын „Ілjalun“ да пасjоны сiјб лунсö уж выlö петтöмöн, прогулjacöн da јубmöн.

Например, 1937 вosa „Ілja-

лыс“ празnик кык лун чöж спрavлаjтисы Будонныj ىima, Тельман ىima da Собет-жаслын VII-öd сjезд ىima колхозас (Лоjма, Комi ACCP). „Ілjalunaс“ ез ужавны, а унаöн јисны.

Поповшшина испольzutö „Ілjalunö“ бöрбокöдм ужа-lyas jöz выlö ассыс реакционöй влijanije паскödöм могыс. Таjö влijanije улас, например, Іркутск карса Преображенской вiçkoын „Ілjalunö“ вöлi нüодма крестihöm лыс обр'ad 13 арёса челадылын, сеfса öti вавын крестihöm да тiржасын 27 морт чelad.

„Ілjalun“ празnутöс ىан-жас da туруnjas idralan medga kыvкутана kadö. Бид лунсекi дона. I поповской „Ілjalun“ празnутöс быd во вaјö ужалыс верујтыsјасы да став вiçmu овмöслы ыжыд убыткајас, сiјö празnутöмыс пöлезнö сöмын народлöн врагjаслы.

Н. Р.

(„Вöрлеçыс“ газетыс).

Тырдаслуñöн встретiтам вылö велöдчан во

1938-39-öd велöдчан во кежлö дастьсом Уса рајонуسا став школајас дол-женбс помавны август 15-öd луныс ىе соронжык. Колö лöсöдны тырмы-мбин партајас, классjас лöсöдны чистöя, југыда, гажаа да тöв кежлö медым вöлiны шоныdöc.

Но мјай рајонса школајасын ставыс абу-на лүчкi. Школајас ремонтируjтöм выlö тавоса во кежлö го-сударство сetis 25000 шајтöс. Таjö сöмсö колö бура, күжöмбн iсползуjты. Ми-јан рајонса школајасын се-тäлöны ремонтјас. Кожва, Усватом, Мутнöй-Материк, Колва da Петрунсиктjасын школајасы сetöны капи-талиj ремонт, но ремонт-тыс мунö зев içöt бöлжасын. Усаса НСШ-лы капи-талиj ремонт выlö торjödöma 11000 шајтöс, но ремонт мунö зев наjбн. Строитель-нöй материал da мастерјас из тырмыны.

Пескöн тöв кежлö 14 школа обесpeчitöma 100 прöчент выlö. Но мукöд школајасас пескыс абу-на тырмымбы.

Район паста локтан велöдчан воj лоas 24 началь-нöй школа, 7 НСШ da öti Среднеj школа. Локтан велöдчан воj вossас Ош-курjaын da Лыjкаын выl НСШ-яс. Началь-нöй школајасын кутас велöдчыны 1011 велöдчыс, НСШ-ясын 1130 велöдчыс da Среднеj школын 545 велöдчыс. Ставыс 1938-39-öd велöдчан воj кутас велöдчыны Среднеj школајасын, НСШ-ясын da началь-нöй школајасын 2686 морт.

Выl велöдчан воj СШ-ясын, НСШ-ясын da Началь-нöй школајасын колöлоны 118 велöдчыс. Та лы-дис Началь-нöй школајас колö 74 велöдчыс, НСШ-яса da Среднеj школајас—44 велöдчыс. Но, колö шуны, мыj велöдчысас ىл-на из тырмыны. РОНО-лы колö пуктыны став выl си выl, ме-дым 1938-39-öd вosa велöдчан воj обесpeчitöны школајасын велöдчысасын.

Партиja da правiтельство пуктыны зев ыжыд тöжд-лун чeladбс восpitajtöм выl. Сiјö тiдалö сetys, мыj вoys воj codö бjуджет чeladбс велöдöм да восpitajtöм выl. Колöм воj РОНО-лы вöлi сetöma 910000 шајт, а тавоса воj сetöma 1196000 шајт, kodи районнöй бjуджет dинö составlajtö 48 прöчент.

zik пыр-жö сiktövetjас da школаса весködlyssjас долженбс перестроиты ас-сыныс ужсö да велöдчан воj кежлö ваjödchыны тыр-даслуñöн. I. Терентьев.

Ответственнöй pedaktor

—Ф. Рочев.